

קהילת קדושי ישראל

דברי תורה

לפרשת תצוה – תשע"ב

קרית גת

הפרדס 43

פרשת תצוה

היכל האהבה/ מאת הרב רונן נויבירט

(ב) דַּבֵּר אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיִּקְחוּ לִי תְרוּמָה מֵאֵת כָּל אִישׁ אֲשֶׁר יִדְבְּנוּ לְבוֹ תִקְחוּ אֶת תְּרוּמַתִּי...
(ח) וַעֲשׂוּ לִי מִקְדָּשׁ וְשִׁכְנָתִי בְּתוֹכָם: (שמות פרק כה) פרשיות המשכן פותחות ביסוד התרומה, אשר תוליד בסופו של דבר להשראת שכינה בתוך בני ישראל "ושכנתי בתוכם". זוהי כמובן מטרת המשכן (מלשון שכינה) – השכנת השכינה בעולם. מהו אם כן ליבו של המשכן? מהיכן היה גילוי השכינה? עיון פשוט בפסוקים יגלה שמקום השכינה היה בין הכרובים:

"וְעָשִׂיתָ שְׁנַיִם כְּרֻבִים זָהָב מִקֶּשֶׁה תַעֲשֶׂה אֹתָם מִשְׁנֵי קְצוֹת הַכַּפֹּרֶת: ...וְהָיוּ הַכְּרֻבִים פְּרָשֵׁי כְנָפַיִם לְמַעַל סִכְכִּים בְּכַנְפֵיהֶם עַל הַכַּפֹּרֶת וּפְנֵיהֶם אִישׁ אֶל אַחִיו אֶל הַכַּפֹּרֶת יִהְיוּ פְנֵי הַכְּרֻבִים... וְנוֹעַדְתִּי לָךְ שֵׁם וּדְבַרְתִּי אֵתָּה מֵעַל הַכַּפֹּרֶת מִבֵּין שְׁנֵי הַכְּרֻבִים...".

מדוע זהו שורשו של המשכן? מה יש בכרובים אשר מתוכם מתגלה שכינתו של הקב"ה? חז"ל מתארים את עניינם של הכרובים במדרש במסכת יומא (דף נד.): "...מדוע נצרכים אנו לפסל שני במחלוקת לכאורה כדי לסמל את האהבה בינינו לבין הקב"ה, פסל אשר ככל הנראה לא היה עובר את מגבלות הצנזורה בימינו?

ע"פ חז"ל, סיפור בניית המשכן, מקביל הוא לסיפור בריאת העולם, כמופיע בתיקוני הזוהר "ותקונא דמשכנא הוה ציורא דעובדא דבראשית" [תקון המשכן נעשה בציור של מעשה בראשית]... גם פסוקי הסיום של מלאכת המשכן מקבילים הם למעשה בראשית:

ממילא, גם ליבו של המשכן בדמות הכרובים, קשור הוא במעשה בראשית. שיאו של מעשה בראשית הוא בבריאת האיש והאישה: "וַיִּבְרָא אֱלֹהִים אֶת הָאָדָם בְּצַלְמוֹ בְּצֶלֶם אֱלֹהִים בָּרָא אֹתוֹ זָכָר וּנְקֵבָה בָּרָא אֹתָם". ע"פ הבנת חז"ל במדרשים, האדם היה מורכב מזכר ונקבה אשר נבראו יחדיו, אלא שהיו מחוברים גב אל גב. אשר על כן, הרגיש האדם שהוא "לבדו" מאחר וכל אחד מהם פנה לכיוון הפוך. בכדי ליצור את ה"ביחד", צריך לאפשר "עזר כנגדו", ממש כמו בכרובים – "ופניהם איש אל אחיו". כיצד עושים זאת? ע"פ המדרשים הקב"ה מנתח את האדם וחוצה אותו לשניים – "א"ר שמואל בר נחמן: בשעה שברא הקב"ה את אדם הראשון דו פרצופים בראו, ונסרו ועשאו גביים גב לכאן וגב לכאן" (בראשית רבה ח' א')... כעת ברגע שהופרדו היחידות, הן מנסות להתאחד יחדיו פנים אל פנים, כמו הכרובים – "על-כן, יַעֲזֹב-אִישׁ, אֶת-אָבִיו, וְאֶת-אִמּוֹ; וְדָבַק בְּאִשְׁתּוֹ, וְהָיוּ לְבָשָׂר אֶחָד".

זוהי הפעם הראשונה בתורה בה מוצאים אנו את אלמנט האחדות, אשר הוא שורשה של היהדות – "שמע ישראל ה' אלוהינו ה' אחד". המין האנושי מגלה את אחדות ה' דרך היחידה הבסיסית של איש ואשה אשר שכינה ביניהם, כפי שהיה בין הכרובים וכאשר דורש רבי עקיבא: "איש ואישה זכו שכינה ביניהם, לא זכו אש אוכלתם" (סוטה י"ז)

כיצד אם כן מגלים את האחדות דרך הקשר בין איש ואשה? התשובה היא פשוטה - ע"י יציאה מה"לבד" ומעבר ל"ביחד". זוהי מהות האהבה, וכך מסביר זאת הרב דסלר בקונטרס הנתינה, מכתב מאליהו חלק א'. בנוהג שבעולם, נדמה שאהבה היא רגש סיפוק אותו מרגיש האדם הנמצא בחברת אהובו. אמנם יש צד של אמת בדבר, ברם ההיפך הוא נכון יותר. עיקר האהבה היא תולדת הנתינה. ככל שאדם נותן יותר, משקיע יותר בבן זוגו – כן גדילה אהבתו. אהבה אינה רגש התפעמות בלבד המגיע מאליו, אלא גם ובעיקר פרי של מאמץ, השקעה ונתינה. אין כל ספק בכך שנצרך רגש ראשוני, התאהבות ראשונית, ניצוץ שנדלק. אמנם כל זה הוא רק בבחינת בסיס. עיקר הדגש בפיתוח האהבה הוא בליבוי האש ע"י רוח הנתינה, הדואגת לכך שאש תמיד תבער בין בני הזוג.

בנוהג שבעולם, אוהב האדם את פרי טיפוחיו, את הדבר שעליו עמל ובו השקיע את מירב חייו. לכן, אהבת ההורה לילדיו ודאגתו להם, גדולה מאהבת הילד להוריו, שהרי ההורה הוא זה שהשקיע בילד והעניק לו את כל צרכיו. זהו גם ההבדל שבין **אהבה לתאווה**, מסביר הרב דסלר. **תאווה** נעוצה ברצון לקחת, לקבל. **תאווה** יסודה בכח הנטילה האגוצנטרי של האדם. **אהבה** לעומת זאת, נעוצה היא ברצון לתת. מידת **האהבה** יסודה בהשפעה. פשוט הדבר שכל אדם מצפה בסופו של דבר לבא על סיפוק צרכיו אמנם אסור שהאהבה תהא מבוססת על ציפיה זו. בני האדם שהינם נוטלים בטבעם עלולים במו ידם להרוס את האהבה אותה בנו שהרי "**חיש מהר, אך תקל מהם יד הטבע, ושבים המה להיות נוטלים כשהיו, גם לא ירגישו בעצמם את השעה אשר החליפו בה את עמדתם. תחת אשר התקשרו תחילה להיות נותנים, מעתה היו לנוטלים וכל אחד ידרוש מרעהו אשר ימלא את חובותיו אשר יתחייב לו**". ברגע בו התחלפו העמדות, תחל האהבה לדעוך ותתחלנה המריבות לפרוח - מריבות שאין בהם כל מנצח פרט למפסידה אחת - האהבה. וכך נהג הרב דסלר לברך כל זוג בעת שמחת כלולתם: "**הזהרו יקרים, שתמיד תשאפו להשביע נחת זה לזה. כאשר תרגישו בכם בשעה זו, ודעו אשר ברגע שתתחילו לדרוש דרישות זה מזה - הנה כבר אשרכם מכם והלאה**".

כאשר תפיסת הזוגיות הינה "אדם אחד" - הדגש הוא על נתינה ויציאה מהפרט - "**ודבק באשתו והיו לבשר אחד**", כשני חלקים אשר מדובקים זה בזה ובלתי ניתנים להפרדה. לעומת זאת, כאשר תפיסת הזוגיות מסתכמת ב"שותפות" בלבד - עיקר הקשר מבוסס הוא על זכויות הפרט, וממילא הדגש מושם על החלק של כל אחד מהשותפים. אמנם, יש כאן חיבור בין שני חלקים, אך זהו חיבור חיצוני ושטחי ללא הדבקה. חיבור כזה עשוי חלילה גם להפרד. אשר על כן, לא פלא אם יבוא היום בו הפרט יעדיף להפרד מרעהו ולקחת את חלקו.

לפיכך התיקון הנדרש הינו בדמות הכרובים. רק שם תשרה שכינה, בהבנה שכדי ליצור אחד, חייבים לבנות חברה שבה "**פניהם איש אל אחיו**", חברה אשר מבוססת על נתינה ועל חובות הפרט ולא רק על זכויותיו, כפי שפותח הרמח"ל את מסילת ישרים - "**יסוד החסידות ושרש העבודה התמימה לידע מה חובתו בעולמו**".

אכן המשכן מחזיר את יסוד האחדות לעולם, כפי שמתבטא בפסוקי השלמת המלאכה: "**וְעִשִּׂיתָ חֲמִשִּׁים קָרְסִי זָהָב וְחִבְרֶת אֶת הַיְרִיעַת אֲשֶׁה אֶל אַחֲתָהּ בְּקָרְסִים וְהָיָה הַמִּשְׁכָּן אֶחָד: ... וְעִשִּׂיתָ קָרְסִי נְחֹשֶׁת חֲמִשִּׁים וְהִבַּאתָ אֶת הַקָּרְסִים בְּלֵלָתָהּ וְחִבְרֶתָ אֶת הָאֶהָל וְהָיָה אֶחָד**".

זו הסיבה שתחילתו של המשכן בתרומה. ללא התרומה, ללא כח הנתינה, לא ניתן יהיה להשכין שכינה בעם ובעולם. רק במקום בו יש אהבה ויציאה מהפרט, תשכון השכינה. אשר על כן שוכנת השכינה בתוך היכל האהבה, מבין שני הכרובים אשר פניהם איש אל אחיו ומדובקין זה לזה. זהו המסר של הכרובים, מסר של אהבה ומסירות, נתינה וחסד בבחינת "**עולם חסד ייבנה**".